

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра менеджменту охорони здоров'я

Силабус навчальної дисципліни
«Психологічні моделі сучасної психотерапії та психокорекції»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин, 3 кредити ЄКТС. 1 рік навчання
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра менеджменту охорони здоров'я. Одеса, вул. Пастера, 2а.
Викладач(-і)	професор кафедри, д.псих.н., проф. Литвиненко Ольга Дмитрівна доцент кафедри, к.і.н., доц. Дружкова Ірина Сергіївна доцент кафедри, к.псих. н. Ковальова Марія Володимирівна
Контактна інформація	Довідки за телефонами: Кусик Наталія Львівна, к.е.н., доц., відповідальна за навчально-методичну роботу кафедри 067-728-56-12 E-mail: nataliia.kusyk@onmedu.edu.ua Лаборант кафедри E-mail: moz@onmedu.edu.ua Очні консультації: з 14.00 до 16.00 кожного четверга Онлайн - консультації: з 16.00 до 18.00 кожного четверга. Посилання на онлайн - консультацію надається кожній групі під час занять окремо.

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предметом вивчення дисципліни «Психологічні моделі сучасної психотерапії та психокорекції» є система знань про сучасні науково обґрунтовані підходи, теорії, методи та моделі психотерапевтичної і психокорекційної роботи, що використовуються у практичній психології для підтримки, допомоги, розвитку та відновлення психічного здоров'я особистості в умовах індивідуальної чи групової взаємодії.

Мета дисципліни «Психологічні моделі сучасної психотерапії та психокорекції» полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти цілісного уявлення про теоретичні засади та практичне застосування сучасних психотерапевтичних і психокорекційних підходів, розвиток професійних компетентностей у сфері психологічної допомоги, а також підготовка до ефективного використання відповідних методів у роботі з різними категоріями клієнтів.

Завдання дисципліни:

1. Вивчення теоретико-методологічних основ психотерапії, психокорекції історії її розвитку та ключових концепцій у межах різних психотерапевтичних підходів (класичних та сучасних).
2. Освоєння методологічних засад психодинамічної, когнітивно-поведінкової та гуманістичної терапії та їх моделей психотерапевтичного та психокорекційного впливу.
3. Формування вмінь і навичок використання психотерапевтичних та психокорекційних підходів для діагностики, консультування та корекції психоемоційних станів клієнтів.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра менеджменту охорони здоров'я

4. Опанування базових технік індивідуальної та групової, сімейної та дитячої психотерапії, а також особливості психотерапевтичного супроводу в кризових станах,
5. Формування компетентностей щодо інтеграції різних психотерапевтичних та психокорекційних підходів у професійну діяльність, включаючи практику у сфері охорони психічного здоров'я, соціальної інклюзії та медико-психологічної допомоги.
6. Оволодіння навичками аналізу ефективності психотерапевтичного впливу, адаптації психотерапевтичних та психокорекційних методик до потреб різних категорій клієнтів, враховуючи соціокультурні та індивідуальні особливості.
7. Засвоєння етичних норм та принципів роботи психолога, що забезпечують якісну та безпечну взаємодію у психотерапевтичному та психокорекційному процесі.

Очікувані результати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен

Знати:

- окремі методи та методики психотерапії та психокорекції;
- специфіку, можливості та стандарти психотерапевтичної діяльності;
- основні поняття, принципи, види та задачі психотерапії та психокорекції;
- засади теорії та практики сучасних психотерапевтичних шкіл (методологію);
- теоретичні підходи та практичні засади соціально-психологічної допомоги особистості;
- особливості професійної ідентичності психолога;
- типи клієнтів та типи запитів клієнтів;
- психотерапевтичні підходи до генезису невротичних розладів та інших психічних порушень у клієнтів;
- уявлення про етику психолога.

Вміти:

- застосовувати теоретичні знання у практичних ситуаціях;
- приймати обґрунтовані професійні рішення;
- генерувати інноваційні ідеї (креативність);
- організовувати та надавати психотерапевтичну та психокорекційну допомогу (як індивідуальну, так і групову);
- проводити просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запитів;
- дотримуватися стандартів професійної етики.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання

Дисципліна буде викладатися у формі лекцій; практичних занять; організації самостійної роботи здобувача.

Методи навчання.

Лекція.

Практичні заняття: словесні методи: бесіда, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій; наочні методи: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації); практичні методи: виконання тестових завдань, вирішення ситуаційних завдань.

Самостійна робота: самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять; самостійне виконання індивідуального завдання, підготовка доповіді та презентації для захисту індивідуального завдання.

Зміст навчальної дисципліни:

Тема 1. Теоретичні та методологічні засади психотерапії та психокорекції як науки та практичної діяльності.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра менеджменту охорони здоров'я

Тема 2. Психоаналіз та психодинамічний напрямок психотерапії та психокорекції.
Тема 3. Когнітивно-поведінковий напрямок психотерапії та психокорекції.
Тема 4. Гуманістичний підхід до психотерапії та психокорекції.
Тема 5. Системно-сімейна психотерапія та особливості психокорекції.
Тема 6. Інтегративний напрямок психотерапії та психокорекції.
Тема 7. Позитивна та Транскультуральна психотерапія Н. Пезешкіана та його технології психокорекції.
Тема 8. Інші моделі та методи психотерапії та психокорекції.
Тема 9. Групова психотерапія та психокорекція.
Тема 10. Особливості застосування різних психологічних моделей психотерапії та психокорекції в закладах охорони здоров'я.

Перелік рекомендованої літератури:

Основна:

1. Габбард, Г. О., Крісп, Г. Психотерапія за Габбардом: посібник / Г. Крісп, Г. О. Габбард ; за ред. Г. Крісп, Г. О. Габбарда ; наук. ред. укр. вид. Г. Кожина. 2-ге вид. – Київ : Медицина. – 943 с. – 2025.
2. Карпенко, Є. В. Методи сучасної психотерапії : навч. посібник. – Дрогобич : Посвіт. – 116 с. – 2015.
3. Кузікова, С. Б. Основи психокорекції : навч. посібник. – Харків : Академвидав. – 336 с. – ISBN 978-617-572-046-2. – 2021.
4. Мушкевич, М. І., Чагарна, С. Є. Основи психотерапії : навч. посіб. / М. І. Мушкевич, С. Є. Чагарна ; за ред. М. І. Мушкевич. – Вид. 3-тє. – Луцьк : Вежа-Друк. – 420 с. – 2017.
5. Посібник з психодрами / за ред. М. Карп, П. Холмса, К. Б. Таувон ; пер. з англ. О. П. Прокопової ; за ред. П. П. Горностая. – Київ : Вид. П. Горностай. – 344 с. – 2013.
6. Прокоф'єва, О. О., Ковальова, О. В., Варіна, Г. Б. Психокорекція та основи психотерапії : підручник. 3-тє вид., допов. і перероб. – Запоріжжя : Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького. – 474 с. – 2023.
7. Peseschkian, N. Positive Psychosomatics. – AuthorHouseUK. – 654 p. – 2016.
8. Positive Psychiatry, Psychotherapy and Psychology. Clinical Applications / eds. E. Messias, H. Peseshkian, C. Cagande. – Switzerland : Springer Nature Switzerland AG. – 2020.
9. Yalom, I. D., Leszcz, M. The Theory and Practice of Group Psychotherapy. – 6th ed. – New York : Basic Books. – 832 p. – 2020.

Додаткова:

1. Андрушко, Я. С. Психокорекція : навч.-метод. посібник / Я. С. Андрушко. – Львів : ЛьвДУВС. – 212 с. – 2017.
2. Герасимова, І. В. Методи психотерапії та психокорекції заїкання // Сучасні практики навчання та розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах воєнного стану. – С. 23–25. – 2022.
3. Дем'яненко, Б. Т. Сучасні напрями інтегральної психотерапії: методичні основи, механізми психотерапії, техніки // Науковий часопис (Корекційна педагогіка та спеціальна психологія). – № 43. – С. 95–104. – 2022.
4. Джаббарова, Л. В. Сучасна когнітивно-поведінкова терапія // Соціально-гуманітарний вісник. – Вип. 34. – С. 64–65. – 2020.
5. Тарасевич, І. Ю. Групова психотерапія та психокорекція: глосарій основних термінів та методів групової роботи (психокорекційної, психотерапевтичної). – Дніпро : ВВПЗ «Дніпровський гуманітарний університет». – 57 с. – 2024.
6. Федотова, С. Сучасні методи психотерапії при роботі з психотравмою // Проблеми екстремальної та кризової психології. – № 2 (8). – С. 91–99. – <https://doi.org/10.52363/dcpp->

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра менеджменту охорони здоров'я

2024.2.9 – 2024.

7. Ялом, І. Дар психотерапії: відкритий лист до нового покоління терапевтів та їхніх пацієнтів / Ірвін Ялом. – Львів : Видавництво Ростислава Бурлаки. – 384 с. – 2024.
8. Rudestam, K. E. Experiential groups in theory and practice. – Brooks/Cole Pub Co. – 318 p. – 1982.
9. Seligmann, M. E. P. The Effectiveness of Psychotherapy. The Consumer Reports Study // American Psychologist. – Vol. 50. – P. 965–974. – 1995.

Інформаційні ресурси:

1. Актуальні проблеми психології : наукові праці Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://appspsychology.org.ua/index.php/ua/dlia-avtoriv>
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Психологічна бібліотека Київського Фонду сприяння розвитку психічної культури [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://psylib.kiev.ua/>
4. American Psychologist : Journal of American Psychological Association [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.apa.org/pubs/journals/amp>
5. Journal of Personality and Social Psychology : Journal of American Psychological Association [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.apa.org/pubs/journals/psp/>
6. Science : American Association for the Advancement of Science (AAAS) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.sciencemag.org>
7. ScienceDirect [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.sciencedirect.com>
8. Taylor & Francis Online [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.informaworld.com>
9. World Association for Positive and Transcultural Psychotherapy [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.positum.org/> – (n.d.)

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи поточного контролю:

- усний контроль: індивідуальне опитування за питаннями відповідної теми;
- письмовий контроль: оцінювання розв'язання ситуаційних завдань, оцінювання виконання індивідуального завдання;
- тестовий контроль: оцінювання виконання тестових завдань за темами.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач бере активну участь у занятті; демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на запитання; бере активну участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується додатковою навчально-методичною та науковою літературою; вміє сформулювати своє ставлення до певної проблеми; висловлює власні міркування, наводить доцільні приклади; вміє знаходити найбільш адекватні форми розв'язання суперечностей. Тестові завдання виконані в повному обсязі, всі 100% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання - повні та обґрунтовані. Здобувач вільно вирішує ситуаційні завдання, впевнено демонструє практичні навички за темою заняття та вірно інтерпретує отримані дані, висловлює власну креативну думку з теми завдання, демонструє творче мислення.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра менеджменту охорони здоров'я

Добре «4»	Здобувач бере участь у занятті; добре володіє матеріалом; демонструє необхідні знання, але дає відповіді на запитання з деякими помилками; бере участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується основною навчально-методичною та науковою літературою; висловлює власну думку з теми заняття. Тестові завдання виконані в повному обсязі, не менш ніж 70% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання - загалом правильні, проте наявні деякі помилки у визначеннях. Здобувач вірно вирішує ситуаційні завдання, але допускає незначні неточності та демонструє більш стандартизовані практичні навички за темою заняття при вірній інтерпретації отриманих даних, висловлює власну думку з теми завдання, демонструє критичне мислення.
Задовільно «3»	Здобувач іноді бере участь в занятті; частково виступає і задає питання; допускає помилки під час відповідей на запитання; показує пасивну роботу на семінарських заняттях; показує фрагментарні знання понятійного апарату і літературних джерел. Тестування виконано в повному обсязі, не менш ніж 50% відповідей є правильними, відповіді на відкриті питання - не логічні, з явними суттєвими помилками у визначеннях. Здобувач не достатньо володіє матеріалом для вирішення ситуаційних завдань, невпевнено демонструє практичні навички за темою заняття та інтерпретує отримані дані з суттєвими помилками, не висловлює свою думку з теми ситуаційного завдання.
Незадовільно «2»	Здобувач не бере участь у занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання, незацікавлений у вивченні матеріалу; дає неправильні відповіді на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел. Тестування не виконано. Ситуаційне завдання не виконано.

Форми і методи підсумкового контролю: іспит.

Здобувач допускається до іспиту, якщо він виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

Здобувачі заочної форми навчання допускаються до участі в екзаменаційній сесії, якщо вони не мають заборгованості за попередній семестр і до початку екзаменаційної сесії виконали види робіт, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

Оцінка за іспит є середньоарифметичною за всіма складовими за традиційною чотирибальною шкалою і має величину, яка округлюється за методом статистики з одним десятковим знаком після коми.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота:

- самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять;
- самостійне виконання індивідуального завдання, підготовка презентації для захисту індивідуального завдання.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра менеджменту охорони здоров'я

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-навушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання індивідуального опитування, виконання тестових завдань, оцінки за розв'язання ситуаційних завдань, виконання індивідуального завдання, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (тестових завдань, ситуаційних завдань, індивідуального завдання, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові ситуаційні завдання, індивідуальні завдання, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізнень:

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються. Запізнення на заняття – не припустимі. Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Використання будь-яких мобільних пристроїв заборонено. При порушенні даного пункту здобувач має покинути заняття та в журналі викладач ставить «нб», яку він повинен відпрацювати у загальному порядку.

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.